

چکیده

مقایسه چندصدایی در کتاب‌های تصویری داستانی ایرانی و خارجی بر اساس نظریه باختین

به کوشش
سمانه اسدپور

ادبیات کودک و به‌ویژه کتاب تصویری داستانی، سرشار از صداها و برخلاف ظاهر ساده‌اش در برگیرنده ژرفاها و گوناگونی است. در کتاب تصویری داستانی چندصدا، دو صدای عمده (متن و تصویر) با هم روبه‌رو می‌شوند و به گفت‌وگو می‌نشینند. آن‌ها گاهی در تقابل، گاهی مکمل و یا گاهی هم‌سو با یکدیگرند. آن‌ها نسبت به هم شنوا هستند اما هر کدام صدای خاص خود را در جهت پیش‌برد داستان دارند. نظریه چندصدایی رویکرد مناسبی برای کندوکاو این هم‌نشینی است و می‌تواند پاسخ‌گوی مناسبی برای تفاوت‌ها و یگانگی صداها باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی و مقایسه گفت‌وگومندی و چندصدایی در آثار تصویری داستانی ایرانی و خارجی است. این پژوهش از نوع تطبیقی است و به روش تحلیل محتوای کیفی و به شیوه قیاسی انجام شده است و نخست بر مبنای نظریه باختین ملاک‌های چندصدایی تدوین شده و سپس بر اساس این ملاک‌ها به بررسی هشت نمونه از آثار تصویری داستانی ایرانی و خارجی پرداخته‌است. پژوهش حاضر نشان می‌دهد که کتاب تصویری داستانی، محفل بسیار مناسبی برای چندصدایی است و ارتباط بین متن و تصویر و همچنین هر کدام به تنهایی، می‌توانند صداها را به مخاطب برسانند. با مقایسه نمونه‌های ایرانی و خارجی، می‌توان به این نتیجه رسید که تفاوت آن‌ها در شیوه چندصدایی است و این مطلب ناشی از متفاوت بودن نحوه گفت‌وگو بین متن و تصویر در این نمونه‌ها است.

واژگان کلیدی: باختین، چندصدایی، کتاب تصویری داستانی، گفت‌وگو

Abstract

Comparing Polyphony in Persian and non-Persian picturebooks according to Bakhtin's theory

By
Samane Asadpour

Children's literature in general and picturebooks in particular, are full of voices and, unlike the simple appearance they might have, encompasses depth and variety. In the polyphonic picturebook, different worlds (text and image) face each other and talk to each other. They are sometimes in opposition, sometimes complementary and sometimes in line with each other. They attend to each other, but each one has its own voice to advance the story. The theory of polyphony is an appropriate approach to find out about word and image companionship and can provide an apt reply to the question of differences and unity of voices. In this research, we tried to examine dialogue and polyphony in the relation between text and image or separately in each, and then compare them together. This research, by qualitative content analysis method and with a descriptive-interpretive and comparative approach, has examined eight samples of Iranian and foreign picturebooks according to Bakhtin's criteria of polyphony. This research shows that the picturebook is a very suitable space for polyphony. Word and image, whether alone or in dialogue, can bring numerous voices to the audience. by comparing Iranian and foreign samples, it can be concluded that their differences are in a polyphonic manner, and this is due to the different way of dialogue between text and image in these examples.

Keywords: Bakhtin, Children's Literature, Dialogue, Polyphony